សេចក្តីសម្រេចលើការប្រព្រឹត្តខុសក្រមសីលធម៌ របស់មេធាវីការពារក្តី នួន ជា

ដោយ អាន ហាញខុល

ថ្ងៃទី០៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១២

ប្រែសម្រួលដោយ ៖ ជា ផល្លា

អង្គជំនុំជម្រះ បានរាយការណ៍អំពី«ការប្រព្រឹត្តខុសក្រមសីលធម៌»របស់មេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិទាំងពីររូបរបស់ នួន ជា ទៅគណៈមេធាវីរបស់មេធាវីទាំងពីរ និងបានព្រមានថា អង្គជំនុំជម្រះអាចធ្វើការផ្តន្ទាទោសមេធាវីទាំងពីររូបនេះ ឬក៏បដិសេធមិនស្តាប់ការតវ៉ាក្តីរបស់សមាជិកណាមួយនៃក្រុមមេធាវីការពារក្តីនេះ ដោយសារតែមេធាវីទាំងពីរមិនព្រមបញ្ឈប់ឥរិយាបថប្រឆាំងតវ៉ារបស់ខ្លួន ។ ការប្រព្រឹត្តខុសក្រមសីលធម៌រួមមាន «ការរំលោភដោយចេតនាទៅលើដីការបស់តុលាការ ការផ្តល់ព័ត៌មានសម្ងាត់ទៅកាន់ភ្នាក់ងារសារព័ត៌មានដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ឬឯកសារណាមួយដែលជាសម្ងាត់ និងមិនស្របតាមបទដ្ឋានដែលមានការទទួលស្គាល់និងវិជ្ជាជីវៈច្បាប់» ។ [សេចក្តីសម្រេចលើការប្រព្រឹត្តខុសក្រមសីលធម៌មេធាវីការពារក្តី នួន ជា លេខ E214 នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១២] ។ នេះគឺជាសេចក្តីសម្រេចលើកដំបូង ដែលអង្គជំនុំជម្រះបានលើកឡើងពីសេចក្តីសម្រេច នៃវិធាន៣៨ ប្រឆាំងនឹងមេធាវីការពារក្តី ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សមាជិកក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងបីក្រុមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ សុទ្ធតែទទួលសេចក្តីរាយការណ៍អំពីការប្រព្រឹត្តខុសក្រមសីលធម៌ទៅគណៈមេធាវីរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែមកដល់ពេលនេះ នៅតែមិនទាន់ឃើញមានគណៈមេធាវីកម្ពុជានិងគណៈមេធាវីអន្តរជាតិបញ្ចេញសកម្មភាពឬចេញដីកាព្រមានណាមួយទេ បន្ទាប់ពីអង្គជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីរាយការណ៍នេះមក ។ ដោយសារតែយុទ្ធសាស្ត្រការពារក្តីរបស់ក្រុមមេធាវី នួន ជា ផ្អែកទៅលើការដាក់បន្ទុកលើរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលបានជ្រៀតជ្រែកកិច្ចការរបស់តុលាការ និងលើកឡើងដដែលៗអំពីប្រធានបទដែលត្រូវបានហាមឃាត់មិនឲ្យនិយាយ ប្រការទាំងអស់នេះអាចធ្វើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះអស់ភាពអត់ធ្មត់និងធ្វើការផ្តន្ទាទោសទៅលើមេធាវីទាំងពីររូបនេះ ។

កាលពីឆ្នាំ២០០៩ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានព្រមានមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង សារី ចំពោះការបញ្ចេញព័ត៌មានសម្ងាត់នៅក្នុងគេហទំព័រសាធារណៈ ទាក់ទងនឹងដំណើរការពារក្តីរបស់ខ្លួន និងសុខភាពរបស់កូនក្តីរបស់ខ្លួន ព្រមទាំងបញ្ហាច្បាប់ដែលត្រូវបានដាក់កំហិត ។ [ដីកាសម្រេចអំពីការ

រំលោភបំពានលើភាពរក្សាការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរលេខ D138 នៅថ្ងៃទី៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៩]។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងពីឯកសារមួយចំនួនរបស់តុលាការដោយអះអាងថា សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត «បានដាក់សម្ពាធទៅលើខ្លួនក្នុងការដាក់សំណុំរឿង» ដែលអាចជាភាពអាម៉ាស់មួយ ឬពាក់ព័ន្ធនឹងភាពស្របច្បាប់ និងការកាត់សេចក្តីលើសកម្មភាពនិងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រម» ក្រោមការ«បិទបាំងភាពអាម៉ាស់»នៃការសម្ងាត់។ [លិខិតពីមេធាវីការពារក្តីរបស់ អៀង សារី កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ ដែលដកស្រង់ចេញពីគេហទំព័រ https://sites.google.com/site/iengsarydefence/ ។ ទាំងភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសហព្រះរាជអាជ្ញា បានគាំទ្រសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីដែលស្នើឲ្យមានតម្លាភាពជាងមុន។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មកដល់បច្ចុប្បន្ននៅតែមានភាពខ្វះខាតក្នុងការអះអាងបញ្ជាក់ពីភាពច្បាស់លាស់ ហើយភាគីខ្វះយល់ថា នៅមានភាពខ្វះខាតក្នុងការផ្តល់ហេតុផលស្របគ្នា ដើម្បីពន្យល់ថាហេតុអ្វីបានជាសំណុំរឿង និងសេចក្តីសម្រេចខ្វះត្រូវឡើងធ្វើជាសាធារណៈ (និងមានការរៀបចំការបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងករណីចាំបាច់) ហើយករណីផ្សេងទៀតត្រូវបានរក្សាជាការសម្ងាត់។

ក្រុមមេធាវីរបស់ អៀង សារី បានបន្តបង្ហោះព័ត៌មានសង្ខេបនៅក្នុងគេហទំព័រមួយ https://sites.google.com/site/iengsarydefence/ ប៉ុន្តែជាជាងបង្ហោះព័ត៌មានទាំងមូល ក្រុមមេធាវីបានបង្ហោះព័ត៌មានដោយសង្ខេបប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនមានការយល់ព្រមពីតុលាការឡើយ។ ក្រុមមេធាវីរបស់ នួន ជា បានដំណើរការលឿនជាងនេះ គឺមិនត្រឹមតែចែកចាយសំណុំរឿងរបស់ខ្លួនទៅកាន់អ្នកកាសែតទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបង្ហាញពីការមិនគោរពទៅលើវិធានរក្សាភាពស្ងៀមស្ងាត់ទៅកាន់អង្គជំនុំជម្រះទៀតផង។ ក្នុងករណីមួយក្រុមនេះ បានស្នើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះស៊ើបអង្កេតទៅលើការផ្តល់ព័ត៌មានដោយមិនមានការអនុញ្ញាតទាក់ទងនឹងព័ត៌មានសុខភាពកូនក្តីរបស់ខ្លួន ទៅកាន់អ្នកផ្តល់ប្រឹក្សាសុខាភិបាលឯករាជ្យមួយ។ [សំណើសុំឲ្យមានការស៊ើបអង្កេតដោយយោងទៅតាមវិធាន៣៥ លេខ E147 ថ្ងៃទី១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១]។ អ្វីដែលជាក្តីបារម្ភធំជាងទៀតនោះគឺថា ប៉ុន្មានម៉ោងមុនពេលដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ នួន ជា ទទួលការជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់អំពីសេចក្តីសម្រេចខុសក្រមសីលធម៌របស់អង្គជំនុំជម្រះ សមាជិករបស់ខ្លួនបានផ្សព្វផ្សាយដីកាសម្ងាត់របស់តុលាការជាលើកទីមួយ ដោយជឿថាវាអាចគាំទ្រការទាមទាររបស់ខ្លួន ឲ្យមានការកោះហៅសាក្សីដែលជាមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ទោះបីជាការផ្សព្វផ្សាយនេះ មិនបានបង្កើតជាផ្នែកណាមួយនៃបញ្ញើបទល្មើសរបស់អង្គជំនុំជម្រះក៏ដោយ តែនេះគឺជាការរំលោភបំពានដ៏អាក្រក់បំផុតរបស់មេធាវីការពារក្តីទៅលើវិធានរក្សាការសម្ងាត់។

នៅឆ្នាំ២០០៩ដដែល អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានព្រមានមេធាវីការពារក្តី ហ្សាក់ វែរហ្សេ របស់ខៀវ សំផន ឲ្យបញ្ឈប់សកម្មភាពរំលោភបំពាន ឬសកម្មភាពដែលមានគោលបំណងរារាំងដល់ដំណើរការកាត់សេចក្តី ។ ការធ្វើបែបនេះ បានកើតឡើងដោយផ្អែក គឺចាប់ផ្តើមពីការដកស្រង់ចេញពីការពិភាក្សាទៅលើបញ្ហានៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាក់ទងនឹងការឃុំខ្លួនមុនពេលសវនាការ រហូតដល់ការចោទប្រកាន់ពីអំពើពុករលួយ ។ នៅពេលដែល ហ្សាក់ វែរហ្សេ មិនទទួលបានការអនុញ្ញាតឲ្យនិយាយអំពីប្រធានបទនេះ គាត់បានហៅចៅក្រមថា «ជាអ្នកនៅក្រៅច្បាប់វិជ្ជាជីវៈ» និងនិយាយថា ចៅក្រម «មើលឃើញតែលុយ» ក្នុងចំណោមពាក្យរិះគន់ផ្សេងទៀត ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានដកស្រង់យុទ្ធសាស្ត្រចេញពីតុលាការពិសេស និងតុលាការសិទ្ធិមនុស្សនៅអឺរ៉ុប នៅពេលធ្វើសេចក្តីសម្រេចថា ឥរិយាបថប្រមាថ ឬរំលោភបំពាន ចៅក្រមអាចនឹងទទួលការផ្តន្ទាទោស ។ [ការព្រមានទៅសហមេធាវីអន្តរជាតិលេខ C26/5/22 ថ្ងៃទី១៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩] ។

មេធាវីការពារក្តី នួន ជា មិនទាន់បានបញ្ចេញសកម្មភាពដោយចំហទេ ប៉ុន្តែបានធ្វើឲ្យចៅក្រមមានការមិនពេញចិត្ត និងកាត់ផ្តាច់មេក្រូនៅពេលដែលខ្លួនលើកឡើងដដែលៗពីការចោទប្រកាន់អំពីភាពលម្អៀង ឬការជ្រៀតជ្រែករបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងទាញយកឱកាសនេះ ដើម្បីលើកឡើងអំពីឈ្មោះមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលធ្លាប់ធ្វើជាមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម ។ នៅពេលខ្លះ ទោះបីជាមេធាវីការពារក្តីខិតខំប្រឹងប្រែងឲ្យមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ទាំងនោះ ឡើងផ្តល់សក្ខីកម្មយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏អង្គជំនុំជម្រះមិនអនុញ្ញាតឲ្យមេធាវីនិយាយដែរ ។ ចំណុចនេះបានធ្វើឲ្យមេធាវី នួន ជា មានការអស់សង្ឃឹម ហើយចៅក្រមក៏មានការមិនពេញចិត្តចំពោះការបង្កឲ្យមានការតវ៉ាគ្នាដែលរំខានដល់ដំណើរការនីតិវិធី ។

អង្គជំនុំជម្រះមិនបានដកស្រង់យុទ្ធសាស្ត្រអ្វីមួយ ដើម្បីគាំទ្រការរកឃើញថាឥរិយាបថរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីមានលក្ខណៈខុសពីក្រមសីលធម៌ទេ ។ មេធាវីការពារក្តីតែងតែប្រើប្រាស់យុទ្ធសាស្ត្ររំលោភបំពាន នៅពេលជំនុំជម្រះមេដឹកនាំនយោបាយនៅក្នុងតុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មនានា ។ ផ្ទុយពី ហ្សាក់ វែរហ្សេ ទោះបីជាសកម្មភាពខ្លះរបស់ក្រុមមេធាវីមានការមិនគោរពដល់ដំណើរការជំនុំជម្រះក្តីយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏សមាជិករបស់ខ្លួនបានចោទជាសំណួរទៅកាន់ចៅក្រមដោយវាយប្រហារទៅលើអំណះអំណាងលើសេចក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ប៉ុន្តែអ្នកទាំងនោះមិនបានប្រមាថចៅក្រម ក៏ដូចជាការព្យាយាមពន្យារពេល ឬរារាំងដល់ដំណើរការកាត់សេចក្តី ឬមានចេតនាធ្វើដូច្នោះឡើយ ។ ដោយហេតុនេះ ការផ្តន្ទាទោសរបស់អង្គជំនុំជម្រះទៅថ្ងៃមុខ ដែលរារាំងដល់ការចូលរួមរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធី អាចជាប្រតិកម្មជ្រុល ដែលធ្វើឲ្យមេធាវីប្រើប្រាស់ចំណុចនេះជាអំណះអំណាងស្នូលក្នុងការអះអាងថា វាអាចធ្វើឲ្យមេធាវីមិនមានឱកាសប្រើប្រាស់យុទ្ធសាស្ត្រការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួន

ថាតើចៅក្រមជឿថាអំណះអំណាងនេះ គឺជាអំពើល្អ ឬដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន? នៅពេលខាងមុខ អង្គជំនុំជម្រះអាចមានភារកិច្ចដ៏លំបាកមួយក្នុងការគាំទ្រសិទ្ធិរបស់ នួន ជា ក្នុងការវាយប្រហារដល់ភាពស្របច្បាប់នៃដំណើរការនីតិវិធី និងរក្សាភាពថ្លៃថ្នូររបស់អង្គជំនុំជម្រះ ក៏ដូចជាដំណើរការនីតិវិធី ។ ជម្រើសមួយគឺថា អង្គជំនុំជម្រះ អាចរៀបចំពេលវេលាសម្រាប់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីដើម្បីឲ្យក្រុមនោះលើកឡើងពីអំណះអំណាង អំពីការជ្រៀតជ្រែកណាមួយ ហើយការធ្វើបែបនេះ ទើបអាចកាត់បន្ថយតម្រូវការដែលក្រុមមេធាវីចេះតែទាមទា ដើម្បីបានដឹងថា រដ្ឋាភិបាលនិងមិនអនុញ្ញាតតាមការទាមទាររបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទេ ។

-ចប់-